

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про сільськогосподарську дорадчу діяльність

Цей Закон визначає правові засади здійснення сільськогосподарської дорадчої діяльності в Україні, регулює відносини в цій сфері та спрямований на поліпшення добробуту сільського населення та розвиток сільської місцевості.

Стаття 1. Основні терміни та поняття

У цьому Законі наведені нижче терміни та поняття вживаються в такому значенні:

дорадчі послуги - послуги, що надаються суб'єктами сільськогосподарської дорадчої діяльності суб'єктам господарювання, які здійснюють діяльність у сільській місцевості, сільському населенню, а також органам місцевого самоврядування та органам виконавчої влади;

кваліфікаційне свідоцтво сільськогосподарського дорадника, сільськогосподарського експерта-дорадника (далі - кваліфікаційне свідоцтво) - документ, який підтверджує достатній фаховий рівень підготовки сільськогосподарського дорадника, сільськогосподарського експерта-дорадника за програмою базової підготовки для самостійного здійснення сільськогосподарської дорадчої діяльності;

сертифікат сільськогосподарської дорадчої служби (далі - сертифікат) - документ, що засвідчує право суб'єкта сільськогосподарської дорадчої діяльності на надання дорадчих послуг шляхом внесення його до Реєстру сільськогосподарських дорадчих служб (далі - Реєстр дорадчих служб);

сільська місцевість - території, що знаходяться за межами міст і є переважно зонами сільськогосподарського виробництва та сільської забудови;

сільськогосподарська дорадча діяльність (далі - дорадча діяльність) - сукупність дій та заходів, спрямованих на задоволення потреб особистих селянських та фермерських господарств, господарських товариств, інших сільськогосподарських підприємств усіх форм власності і господарювання, а також сільського населення у підвищенні рівня знань та вдосконаленні практичних навичок прибуткового ведення господарства;

сільськогосподарська дорадча служба (далі - дорадча служба) - юридична особа незалежно від її організаційно-правової форми та форми власності, що здійснює дорадчу діяльність, у складі якої працює не менше трьох дорадників та яка пройшла реєстрацію відповідно до законодавства і внесена до Реєстру дорадчих служб;

сільськогосподарський дорадник (далі - дорадник) - фізична особа, яка на професійній основі проводить дорадчу діяльність, склала кваліфікаційний іспит та одержала кваліфікаційне свідоцтво і внесена до Реєстру сільськогосподарських дорадників та сільськогосподарських експертів-дорадників (далі - Реєстр дорадників);

сільськогосподарський експерт-дорадник (далі - експерт-дорадник) - фізична особа, яка проводить дорадчу діяльність не на постійній основі, має достатній фаховий рівень та одержала кваліфікаційне свідоцтво відповідно до вимог законодавства і надає дорадчі послуги на запит дорадчих служб та дорадників і відповідає вимогам, передбаченим цим Законом. Експертами-дорадниками є працівники закладів науки та освіти, інші вузькоспеціалізовані фахівці, які внесені до Реєстру дорадників;

соціально спрямовані дорадчі послуги - послуги, що надаються суб'єктам господарювання, які здійснюють діяльність у сільській місцевості, та сільському населенню за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів;

суб'єкти сільськогосподарської дорадчої діяльності (далі - суб'єкти дорадчої діяльності) - дорадники, експерти-дорадники, дорадчі служби.

Стаття 2. Законодавство, що регулює дорадчу діяльність

Дорадча діяльність регулюється Конституцією України [254к/96-ВР], Господарським кодексом України [436-15], Цивільним кодексом України [435-15], цим Законом та іншими нормативно-правовими актами України.

Стаття 3. Сфера дії Закону

Положення цього Закону поширюються на правовідносини, що виникають у процесі здійснення дорадчої діяльності.

Стаття 4. Основні завдання та методи дорадчої діяльності

Основними завданнями дорадчої діяльності є:

підвищення рівня знань і вдосконалення практичних навичок прибуткового ведення господарства суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у сільській місцевості, та сільського населення в умовах ринкової економіки;

надання суб'єктам господарювання, які здійснюють діяльність у сільській місцевості, та сільському населенню дорадчих послуг з питань економіки, технологій, управління, маркетингу, обліку, податків, права, екології тощо;

надання дорадчих послуг органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування з питань підготовки та реалізації планів соціально-економічного розвитку, формування громадянського суспільства;

поширення та впровадження у виробництво сучасних технологій, новітніх досягнень науки і техніки;

сприяння розвитку несільськогосподарського підприємництва в сільській місцевості, у тому числі сільського зеленого туризму, зайнятості сільського населення тощо;

робота з сільською молоддю, ініціювання та реалізація молодіжних програм;

інші завдання, визначені законом.

Основними методами дорадчої діяльності є:

навчання суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у сільській місцевості, та сільського населення;

дослідження соціально-економічних проблем сільської місцевості та розробка варіантів їх розв'язання;

демонстраційні покази форм і методів роботи суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у сільській місцевості, та сільського населення;

інформаційне забезпечення суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у сільській місцевості, сільського населення тощо.

Право на отримання дорадчих послуг мають фізичні та юридичні особи, які здійснюють господарську діяльність у сільській місцевості, сільське населення, а також органи місцевого самоврядування та органи виконавчої влади.

Стаття 5. Фінансування дорадчої діяльності

Дорадча діяльність може проводитися за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, а також коштів суб'єктів господарювання.

Фінансування дорадчої діяльності може здійснюватися за рахунок грантів, міжнародної технічної допомоги, коштів міжнародних програм та проектів, благодійних внесків фізичних та юридичних осіб, інших джерел, не заборонених законом.

Стаття 6. Соціально спрямовані дорадчі послуги

Соціально спрямовані дорадчі послуги, що надаються за рахунок коштів Державного бюджету України і місцевих бюджетів, щорічно визначаються державною цільовою програмою сільськогосподарської дорадчої діяльності в межах видатків центрального органу виконавчої влади з питань аграрної політики та місцевими програмами соціально-економічного розвитку.

Органи місцевого самоврядування можуть визначати додаткові соціально спрямовані дорадчі послуги, які надаються за рахунок коштів місцевих бюджетів, відповідно до місцевих програм соціально-економічного розвитку.

Надання соціально спрямованих дорадчих послуг, які фінансуються за рахунок коштів державного бюджету та місцевих бюджетів, проводиться на конкурсній основі.

Участь у конкурсі щодо надання соціально спрямованих дорадчих послуг можуть брати тільки суб'єкти дорадчої діяльності, які визнані такими відповідно до цього Закону.

Дорадча діяльність у частині надання соціально спрямованих дорадчих послуг є неприбутковою діяльністю.

Надання дорадчих послуг, які не передбачені державною цільовою програмою сільськогосподарської дорадчої діяльності, здійснюється за рахунок їх замовників.

Стаття 7. Регулювання дорадчої діяльності

Державне регулювання дорадчої діяльності здійснюють Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, центральний орган виконавчої влади з питань аграрної політики, а також інші органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування відповідно до закону.

До повноважень Верховної Ради України в галузі дорадчої діяльності належать:

визначення засад державної політики в галузі дорадчої діяльності;

затвердження загальнодержавних програм дорадчої діяльності;

вирішення інших питань у галузі дорадчої діяльності відповідно до Конституції України [254к/96-ВР].

До повноважень Кабінету Міністрів України в галузі дорадчої діяльності належать:

реалізація державної політики в галузі дорадчої діяльності;

розроблення і забезпечення виконання загальнодержавних програм дорадчої діяльності;

розробка і затвердження в межах своїх повноважень нормативно-правових актів у галузі дорадчої діяльності;

координація діяльності органів виконавчої влади в галузі дорадчої діяльності;

вирішення інших питань у галузі дорадчої діяльності відповідно до закону.

До повноважень центрального органу виконавчої влади з питань аграрної політики в галузі дорадчої діяльності належать:

внесення пропозицій щодо формування державної політики в галузі дорадчої діяльності;

участь у розробленні та реалізації загальнодержавних програм дорадчої діяльності;

здійснення державного регулювання в галузі дорадчої діяльності;

розроблення та затвердження відповідно до закону нормативно-правових актів, норм і правил у галузі дорадчої діяльності;

вирішення інших питань у галузі дорадчої діяльності відповідно до закону.

Громадське регулювання дорадчої діяльності здійснюється всеукраїнською громадською професійною організацією, яка об'єднує суб'єктів дорадчої діяльності.

За рішенням центрального органу виконавчої влади з питань аграрної політики всеукраїнській громадській професійній організації, яка об'єднує суб'єктів дорадчої діяльності, може бути надано статус саморегулівної організації (далі - саморегулівна організація).

Порядок визнання статусу саморегулівної організації центральним органом виконавчої влади з питань аграрної політики встановлює Кабінет Міністрів України.

Обсяги делегованих саморегулівній організації повноважень та порядок їх реалізації встановлюються центральним органом виконавчої влади з питань аграрної політики.

Саморегулівна організація може:

брати участь у розробленні державних цільових програм сільськогосподарської дорадчої діяльності;

вести реєстри дорадників, дорадчих служб;

здійснювати методичне забезпечення суб'єктів дорадчої діяльності, розробляти і впроваджувати правила їх поведінки;

брати участь у професійній підготовці суб'єктів дорадчої діяльності;

проводити збір, узагальнення та попередній аналіз інформації про діяльність суб'єктів дорадчої діяльності;

здійснювати інші функції, делеговані центральним органом виконавчої влади з питань аграрної політики.

Статут і внутрішні положення саморегулівної організації у частині здійснення функцій, делегованих центральним органом виконавчої влади з питань аграрної політики, підлягають погодженню з його боку.

Центральний орган виконавчої влади з питань аграрної політики здійснює моніторинг реалізації делегованих ним саморегулівній організації повноважень і в разі необхідності має право припинити або відкликати відповідні повноваження включно до позбавлення всеукраїнської громадської професійної організації статусу саморегулівної організації.

Стаття 8. Державна підтримка дорадчої діяльності

У Державному бюджеті України на відповідний рік окремим рядком передбачаються кошти для фінансування державної цільової програми сільськогосподарської дорадчої діяльності, надання соціально спрямованих дорадчих послуг.

Обов'язковою частиною державної цільової програми сільськогосподарської дорадчої діяльності є перелік прикладних

наукових досліджень, які фінансуються за рахунок коштів Державного бюджету України та здійснюються переважно Українською академією аграрних наук і навчальними закладами, що готують спеціалістів у сфері дорадчої діяльності у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Порядок використання коштів державної цільової програми сільськогосподарської дорадчої діяльності визначається Кабінетом Міністрів України.

У державних цільових програмах, спрямованих на розвиток сільського господарства та сільської місцевості, передбачається фінансування дорадчої діяльності в розмірі не менше 5 відсотків коштів, передбачених для цих програм.

Суб'єкти дорадчої діяльності беруть участь у виконанні державних цільових програм на конкурсних засадах у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади з питань аграрної політики. У разі необхідності суб'єкти дорадчої діяльності можуть залучати до участі у здійсненні дорадчої діяльності інших дорадників або фахівців, а також суб'єктів підприємницької діяльності.

Органи місцевого самоврядування та місцеві державні адміністрації відповідно до програм соціально-економічного розвитку щорічно передбачають у проектах місцевих бюджетів кошти для здійснення дорадчої діяльності.

Стаття 9. Реєстри дорадників і дорадчих служб

Положення про реєстри дорадників і дорадчих служб, порядок їх ведення, форма сертифіката, порядок його видачі, зупинення дії та/або анулювання затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Інформація з реєстрів дорадників і дорадчих служб є відкритою та доступною для юридичних і фізичних осіб.

Порядок надання інформації з реєстрів дорадників і дорадчих служб визначається центральним органом виконавчої влади з питань аграрної політики.

Стаття 10. Професійна підготовка дорадників та експертів-дорадників

Професійна підготовка дорадників та експертів-дорадників складається з навчання за програмами базової підготовки та підвищення кваліфікації.

Навчання дорадників та експертів-дорадників за програмами базової підготовки здійснюється вищими навчальними закладами на замовлення центрального органу виконавчої влади з питань аграрної політики, дорадчих служб, саморегульованої організації тощо.

Підвищення кваліфікації дорадників та експертів-дорадників здійснюється саморегульованою організацією за напрямками, зазначеними у кваліфікаційному свідоцтві, на умовах укладеного контракту про оплату навчання.

Центральний орган виконавчої влади з питань аграрної політики

здійснює фінансування професійної підготовки дорадників та експертів-дорадників у межах фінансування державної цільової програми сільськогосподарської дорадчої діяльності.

Стаття 11. Кваліфікаційне свідоцтво

Положення про кваліфікаційне свідоцтво, його форму та порядок видачі, зупинення дії та/або анулювання затверджує центральний орган виконавчої влади з питань аграрної політики.

Стаття 12. Обмеження використання термінів "сільськогосподарська дорадча служба", "сільськогосподарський дорадник", "сільськогосподарський експерт-дорадник"

Підприємства, установи та організації не мають права використовувати у своїх найменуваннях термін "сільськогосподарська дорадча служба" і не підлягають державній реєстрації, в тому числі як суб'єкти підприємницької діяльності, під найменуваннями, які включають цей термін, якщо їх діяльність не відповідає визначенню "сільськогосподарська дорадча діяльність", передбаченому цим Законом.

Фізичні особи не мають права називатися сільськогосподарськими дорадниками або сільськогосподарськими експертами-дорадниками, якщо вони не виконали вимог, передбачених цим Законом.

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2005 року.

2. Юридичні особи, які використовують термін "сільськогосподарська дорадча служба" у своїй назві та діяльність яких не відповідає вимогам цього Закону, зобов'язані змінити свою назву протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом.

3. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

внести на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законів України у відповідність із цим Законом;

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади своїх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Президент України

Л. КУЧМА

м. Київ, 17 червня 2004 року
N 1807-IV